

**ZAKLJUČNO VSEBINSKO POROČILO
PROJEKTA
SREDIŠČE MEDKULTURNEGA DIALOGA MARIBOR**

Avtor: Doris Špurej

Maribor, julij 2020

Vsebina

1. O PROJEKTU	3
2. OPREDELITEV IZVEDENE AKTIVNOSTI GLEDE NA ZASTAVLJENE CILJE	4
1. Konferenca	6
2. Okrogla miza	6
3. Obeležitev svetovnega dneva beguncev	8
4. Sodelovanje z mediji	10
5. Sestanki z drugimi organizacijami	11
6. Predstavitev projekta na javnih dogodkih	12
7. Tečaj slovenščine	12
8. Tematske delavnice	16
9. Individualna svetovanja	19
10. Neformalna druženja	21
11. Živa knjižnica	22
12. Sodelovanje z MOM	26
13. Medkulturne delavnice	26
14. Medkulturni blog	29
15. Diseminacija	30
3. DOSEGANJE KAZALNIKOV (IZ PRILOGE IV/5)	31
4. PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE PROJEKTNIH AKTIVNOSTI	32

1. O PROJEKTU

Izvajalec: Mladinski kulturni center Maribor

Trajanje projekta: september 2018 – junij 2020

Financiranje: Ministrstvo za notranje zadeve in Evropska unija iz sklada AMIF

Več o projektu: <https://mkc.si/sredisce-medkulturnega-dialoga>

Integracija je kompleksen, dinamičen in dvosmeren proces. Za uspešno integracijo novih članov družbe je nujno potrebno medsebojno prilagajanje – družba mora biti pripravljena na sprejem novih članov, novi člani pa se morajo prilagoditi do te mere, da postanejo aktivni del družbe. Aktivnosti, ki so načrtovane v okviru tega projekta, sledijo zastavljenemu cilju: *ustvarjati osveščeno in informirano okolje, ki bo sprejemalo ter spodbujalo vključevanje tujcev v slovensko družbo.*

Načrtovanih je 15 različnih aktivnosti, ki se periodično izvajajo tekom celotnega projekta. Prvi sklop aktivnosti je namenjen ciljni skupini – pomoč pri vključevanju v slovensko družbo, drugi sklop širši javnosti – osveščanje in informiranje lokalne skupnosti, tretji sklop pa povezovanju različnih akterjev oziroma organizacij, ki delujejo na področju integracije in nudenja pomoči različnim skupinam tujcem, v mrežo, ki bo lažje uresničevala svoje poslanstvo in zastavljene cilje. Tečaj slovenskega jezika, tematske delavnice in individualna svetovanja so namenjena različnim skupinam tujcem, skozi katera lahko krepijo različna znanja in kompetence, s katerimi bodo v prihodnje lažje obvladovali življenjske situacije in postali aktivni kreatorji svojega vsakdanjika.

Medkulturne delavnice so namenjene aktivaciji in opolnomočenju ciljne skupine. Tovrstne delavnice omogočajo ohranjanje kulturne identitete, povrnejo občutek vrednosti, spoštovanja in samozaupanja, prispevajo k izboljšanju slovenskega jezika in omogočajo vzpostavitev stika z lokalnim prebivalstvom. Ta stik je še posebej pomemben, saj pogosta interakcija med skupinami privede do medsebojnega poznavanja, to poznavanje krepí medsebojni občutek simpatije in empatije, kar vodi v premagovanje predsodkov in stereotipnih predstav.

Preko uporabe inovativnih metod žive knjižnice in medkulturnega bloga ustvarjamo priložnosti in pogoje medkulturnega dialoga, srečevanja predstavnikov različnih kultur, medkulturnega učenja in razumevanja. Spodbujamo tudi aktivno participacijo različnih skupin tujcev in slovenskih državljanov pri pripravi in izvedbi aktivnosti. Z medkulturnim blogom pa ustvarjamo prostor oz. platformo, preko katere se ciljna skupina predstavila lokalni skupnosti.

S projektom smo nadgradili delo, ki ga je MKC Maribor izvajal že v preteklosti na področju integracije različnih skupin tujcev. Središče medkulturnega dialoga Maribor je prostor, kjer ima lokalno prebivalstvo priložnost spoznati osebe z migrantsko izkušnjo, se z njimi pogovarjati, postavljati vprašanja, povezovati in se družiti.

S podporo Evropske
unije iz Sklada za azil,
migracije in vključevanje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

SREDIŠČE MEDIKULTURNEGA DIALOGA
MARIBOR

2. OPREDELITEV IZVEDENE AKTIVNOSTI GLEDE NA ZASTAVLJENE CILJE

Število vključenih oseb v projektne aktivnosti:

Skupno je bilo na projektu aktivno vključenih, torej takšnih oseb, ki so aktivno sodelovali pri pripravi, izvedbi in evalvaciji aktivnosti, 158 ljudi. Število drugih obiskovalcev oz. udeležencev aktivnosti je bilo 1194. Udeleženci aktivnosti so bili iz 22 različnih držav.

	Število udeležencev	Število aktivno vključenih oseb
<i>Okrogla miza</i>	29	3
<i>Obležitev svetovnega dneva beguncev</i>	84 ¹	27
<i>Sestanki z drugimi organizacijami</i>	13	3
<i>Tečaj slovenščine</i>	54	3
<i>Tematske delavnice</i>	18	5
<i>Individualna svetovanja</i>	16	6
<i>Neformalna druženja</i>	305	12
<i>Živa knjižnica</i>	201	59
<i>Medkulturne delavnice</i>	358	23
<i>Medkulturni blog</i>	120	17
Skupno:	1198	158

¹ Pri Obležitvi svetovnega dneva beguncev gre za približno oceno udeležencev, saj smo dogodek izvedli na Glavnem trgu v Mariboru, narava dogodka pa je bila takšna, da je bilo zbiranje podpisov oteženo (ljudje so se sprehajali med stojnicami, vsi niso šli do vseh stojnic, nekateri so se udeležili samo delavnic). Do približne ocene smo prišli s štejetjem oseb.

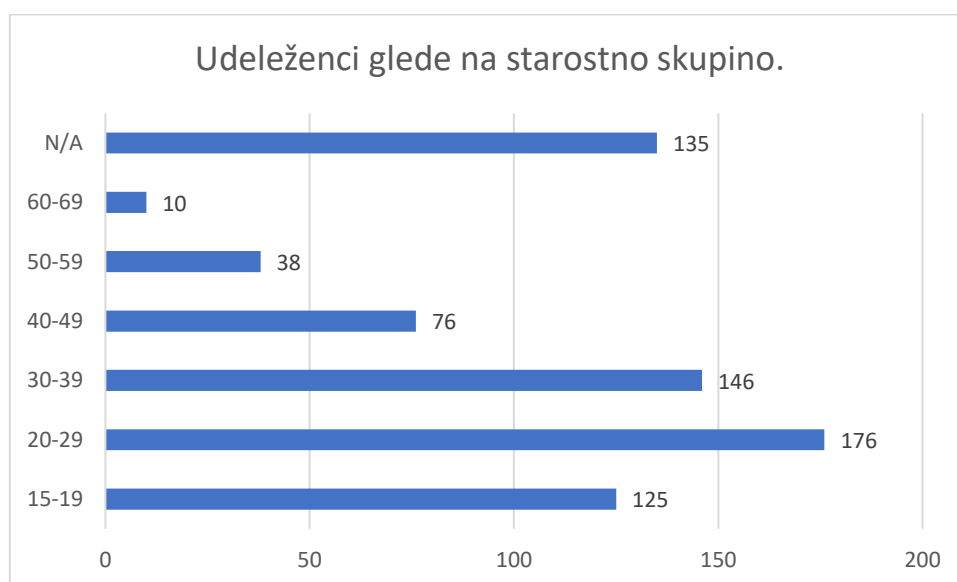
Razporeditev udeležencev glede na spol:

Podatke o spolu udeležencev smo zbirali samo pri aktivnostih, ki so bili zaprtega tipa oz. je narava aktivnosti to dopuščala. Skupno je bilo v aktivnostih vključenih 91 žensk in 61 moških.

	Ženski	Moški	Ni podatka
Okrogla miza	15	8	
Obeležitev svetovnega dneva beguncev	18 ²	12	
Sestanki z drugimi organizacijami	9	4	
Tečaj slovenščine	23	31	
Tematske delavnice	18	0	
Individualna svetovanja	10	6	
Neformalna druženja			N/A
Živa knjižnica	101	100	
Medkulturne delavnice	201	136	21
Medkulturni blog			N/A
	395	297	

Razporeditev udeležencev glede na starostno skupino:

Največ udeležencev je bilo starih med 20 in 29 leti (176 udeležencev), najmanj pa starejših od 60 let (10 udeležencev). V tabeli ni zajetih podatkov za aktivnost: neformalna druženja, ker pri te aktivnosti podatkov nismo tako specifično zajemali³.

Slika 1: Razporeditev udeležencev glede na starostno skupino.

² Spol je opredeljen le pri udeležencih, ki so bili aktivno vključeni v pripravo in izvedbo aktivnosti.

³ Kakor je bilo predvideno že ob pripravi projekta.

1. Konferenca

Opis izvedene aktivnosti:

Na novinarski konferenci ob začetku projekta smo Središče medkulturnega dialoga Maribor predstavili širši javnosti, predvsem lokalnim medijem z namenom promocije središča in osveščanjem javnosti. Projekt smo zaključili z okroglo mizo, v juniju 2020, predstaviti smo doseženih cilje, dobljene rezultatov in vizijo za naprej. Na novinarsko konferenco smo povabili organizacije, ki se pri svojem delu že srečujejo s ciljno populacijo kot tudi njene predstavnike. Ker zaradi epidemije COVID-19 nismo mogli izvesti odprtega javnega dogodka (zaradi nadzora nad številom ljudi in prostorskimi omejitvami), smo v prostoru Hostla Pekarna razstavili slike z aktivnosti in druge relevantne podatke o projektu (razstava ob koncu projekta). Ogledajo si jo lahko gostje Hostla Pekarna in drugi obiskovalci MKC Maribor. Razstava bo na ogled do konca leta. Projektni rezultati so dostopni tudi na spletni strani MKC Maribor.

2. Okrogla miza

Opis izvedene aktivnosti:

Okroglo mizo smo izvedli v torek, 30. junija 2020, na temo Vključevanja migrantov v lokalno okolje. Na dogodku so bili kot aktivni govorci prisotni predstavniki:

- **Urada RS za oskrbo in integracijo migrantov** – Martin Nedelko, vodja Sektorja za integracijo,
- **Mestne občine Maribor** – podžupanja Alenka Iskra in Urška Korošec, Urad za vzgojo in izobraževanje, zdravstveno, socialno varstvo in raziskovalno dejavnost,
- **Slovenske filantropije** – Urška Živkovič, vodja Dnevnega centra za migrante Maribor
- **Društva Odnos** – Renata Daljevec, strokovna sodelavka,
- **Mariborske razvojne agencije** – Borut Jurišič, višji svetovalec Sektor za mednarodna sodelovanja,
- **MKC Maribor** – Doris Špurej, vodja projekta Središče medkulturnega dialoga Maribor.

Govorili smo o vlogi Mestne občine Maribor - kaj Mestna občina Maribor že dela na področju integracije migrantov; kako vidi svojo vlogo pri vključevanju migrantov v lokalno okolje; kakšne potrebe in težave na lokalni ravni je zaznala na področju integracije. Predstavniki organizacij, ki izvajajo integracijske programe, so povedali, kako s svojimi programi prispevajo h krepitvi medkulturnega dialoga; s katerimi problemi in težavami se soočajo na področju izvajanja programov in uporabniki pri vključevanju v lokalno okolje ter kakšne so možnosti za krepitev sodelovanja z Mestno občino Maribor. Udeležencem okrogle mize smo zagotovili prevajalca za arabski jezik.

Ključne ugotovitve so bile:

- Vsi programi namenjeni pomoči in podpori migrantov v Mariboru so vezani na izvajanje projektov (nekontinuirana podpora).
- V Mariboru je delež migrantov v primerjavi z nekaterimi drugimi slovenskimi mesti relativno visok – večina projektnih aktivnosti se osredotoča na pomoč osebam z mednarodno zaščito – malo podpore za albansko govoreče priseljence.
- Podpore migrantom na sistemski ravni ureja država, čeprav ima priseljevanje predvsem vpliv na lokalno raven – potrebno bi bilo opolnomočiti občine in jih opremiti z znanjem in medkulturnimi kompetencami.
- Ustvarjanje medkulturnega dialoga je proces, ki se nikoli ne zaključi in, ga je potrebno ves čas »negovati«. Prav tako je sprejemanje migrantov in integracija v lokalno okolje odvisna od številnih dejavnikov: števila priseljencev, medijskega poročanja o migrantih, osebnih izkušenj, spreminjanja zakonodaje, gospodarske stabilnosti ...

- Težava je tudi v institucionalni diskriminaciji, pomanjkanju kulturnih mediatorjev in prevajalcev.
- Vprašanje, kako dostopati do skupin migrantov, ki se ne vključujejo v nobene redne programe pomoči in podpore (npr. kosovska skupnost).
- Migranti imajo zelo različne izkušnje s predstavniki lokalne skupnosti – eden izmed problemov so kulturne razlike (slovenska družba temelji na individualizmu, kar lahko migranti razumejo kot zavračanje); večjo vključenost in boljšo socialno mrežo imajo migranti, ki so zaposleni (vendar zaposlitev ni nujno tudi razlog za večjo vključenost, pogosto dobijo zaposlitev ravno zaradi že prej vzpostavljene socialne mreže) ...
- Za boljšo integracijo priseljenskih družin je potrebno opolnomočiti ženske – jih izobraziti, informirati, opismenjevati ...

Statistični podatki:

Na dogodku je bilo 6 aktivnih govorcev, ki so pokrivali različna področja dela z migranti. Dogodka se je udeležilo 23 (15 žensk, 8 moških) poslušalcev, od tega jih je bilo 18 iz Slovenije, 2 iz Irana in 2 iz Sirije. Večina poslušalcev spada v starostno skupino 30-39 let (10 udeležencev); 20-29 let (7 udeležencev) in 40-50 (6 udeležencev).

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

Okrogla miza je bila namenjena osveščanju javnosti o problematiki integracije, kritičnem ovrednotenju možnosti in pogojev medkulturnega dialoga v Mariboru, težavah in izzivih, s katerimi se srečujejo prosilcev za azil, oseb z mednarodno zaščito in državljanov tretjih držav v lokalno skupnost (**v prilogi IV/5: Cilj 3**). Na okrogli mizi smo načrtali smernice za naprej, tako bo prvi korak sestanek, ki ga bo sklicala Mestna občina Maribor, na katero bodo povabljeni vsi deležniki, ki pokrivajo področje migracij. S tem je MOM izkazala interes za prevzem mreže organizacij, ki delajo na področju integracije migrantov. V prihodnje pa želimo nadgraditi dokument Smernice za vključevanje migrantov v lokalno okolje.

Slika 2: Okrogla miza: Vključevanje migrantov v lokalno okolje.

3. Obeležitev svetovnega dneva beguncev

Opis izvedene aktivnosti:

Dogodek, ki smo ga organizirali ob svetovnem dnevu beguncev, 20. junij 2019 med 15. in 19 uro, je bil namenjen osveščanju javnosti o problemih in težavah, s katerimi se soočajo različne skupine migrantov. Organizirali smo ga v sodelovanju z Mestno občino Maribor, Slovensko filantropijo in ZRC SAZU-jem. Na dogodek je prišla tudi podžupanja Helena Kujundžič Lukaček, ki je spregovorila s predstavniki prisotnih organizacij, ter se pogovarjala tudi z nekaterimi migranti, ki so bili prisotni na dogodku. Dogodek je bil javen, postavili smo ga v sam center Maribora na Glavni trg, kjer je pretok mimoidočih ljudi največji. Sam dogodek pa je sovpadal z začetkom Festivala Lent, kar je pomenilo, da je bilo mesto na ta dan še bolj obiskano.

V načrtovanje in izvedbo so bili vključeni tudi migranti sami. Nekateri so sodelovali pri pripravi tradicionalne hrane, ki je bila na voljo na dogodku (iranska, arabska, eritrejska), drugi so pomagali pri pripravi prostora (postavitev stojnic, miz), prav tako so bili vključeni kot prevajalci za obiskovalce, ki še ne razumejo in govorijo dobro slovensko, lahko pa so pomagali tudi pri ustvarjalnih delavnicah za otroke.

Ker smo na dogodek povabili tudi vse udeležence projektnih aktivnosti, smo glede na finančno zmožnost, je bila na dogodku tudi prevajalka za arabski jezik. Na dogodek so se odzvali tudi nekateri mediji – časopis Večer in RTS Maribor, ki je na to temo pripravil prispevek. Dogodek je bil s strani mimoidočih in drugih obiskovalcev dobro sprejet. Bil je predvsem informativne narave, saj so lahko obiskovalci izvedeli več o aktivnostih, ki jih posamezne organizacije nudijo za migrante (brezplačni tečaji slovenščine, portali za informiranje migrantov – »LifeHackMaribor«), hkrati pa so se lahko drugi predstavniki lokalne skupnosti srečali z uporabniki projektnih aktivnosti, s tem pa smo odprli prostor za medkulturno učenje in dialog.

Eden izmed projektnih ciljev je bil vzpostavitev mreže organizacij, ki izvajajo programe pomoči in podpore za različne skupine migrantov. V namen promocije te mreže in promocije aktivnosti, ki jih izvajajo organizacije, smo dogodek Obeležitev svetovnega dneva beguncev združili s promocijo mreže. Povabljene organizacije so imele na voljo stojnice, na katerih so lahko predstavile svoje programe in promocijski material. Organizacije, ki so se odzvale na povabilo:

- Mestna občina Maribor s projektom Utrinki z mej (Snapshots from the borders),
- Slovenska filantropija (projekta Dnevni center za migrante in MINT),
- Društvo Odnos (projekt Pomoč pri integraciji za osebe z mednarodno zaščito),
- Društvo Terra Vera (projekt Akupara),
- Infopeka (Sedmi glas),
- Mariborska razvojna agencija (projekt Youmig),
- ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije (projekt PandPAS),
- MKC Maribor (projekt Središče medkulturnega dialoga Maribor),
- Rdeči križ (Esiras).

Zaradi narave dogodka – odprt prostor, ne zmožnost kontroliranja, kdo in kdaj pride – na dogodku nismo uporabili podpisne liste. Izvedbo dogodka dokazujemo s fotografskim gradivom. Tako smo na podpisni listi beležili samo tiste, ki so bili vključeni kot organizatorji, preostale pa smo šteli.

V namene promocije dogodka je bil ustvarjen Facebook dogodek, vabila so bila poslana medijem, ki so objavili vabilo na svojih spletnih straneh (razvidno iz press clippinga), poslali smo jih tudi po adremi MKC Maribor in po adremah sodelujočih organizacij.

V opisu aktivnosti smo pri prijavi projekta zapisali, da bomo aktivnost izvedli v neposredni bližini integracijske hiše – športni turnir. Pri načrtovanju realizacije aktivnosti smo ugotovili, da bo

večji učinek, če se povežemo z drugimi organizacijami in dogodek organiziramo v samem centru mestu. Prednost izvedbe dogodka na tako javnem mestu kot je Glavni trg je, da na dogodek ne pridejo samo ljudje, ki jih ta tematika zanima in so pogosto tudi tisti, ki migrante sprejemajo, poznajo njihovo situacijo, ampak tudi naključni mimoidoči, ki poznajo samo tiste informacije, ki jih dobijo preko medijev. Tako kot smo predvideli v prijavi projekta, smo zagotovili celodnevne aktivnosti, pripravili hrano iz različnih kulturnih okolij, na dogodek so bili povabljeni predstavniki ciljne skupine kot prebivalci lokalne skupnosti. Ker smo želeli zagotoviti tudi izvedbo športnega turnirja, smo to izvedli v dveh delih. Prvič kot športne igre za otroke, 29. 8. 2019, kjer so otroci za sodelovanje pri športnih igrah prejeli nagrade v obliki šolskih potrebščin. Ker smo pri družinah, ki so pridobile status mednarodne zaščite v Sloveniji, zaznali stisko, kako zagotoviti šolske potrebščine za vse otroke, smo se odločili, da šolske potrebščine podarimo kot nagrado za sodelovanje na športnem turnirju – to pa je bila tudi oblika opolnomočenja. Dogodek je bil zasnovan kot neformalno druženje, namenjen povezovanju oseb, ki so pridobile status osebe z mednarodno zaščito.

Statistični podatki:

V pripravo Obležitve svetovnega dneva beguncev je bilo vključenih 27 (19 žensk; 8 moških) aktivnih udeležencev, od tega 19 slovenskih državljanov, 5 s statusom begunca, 2 z dovoljenjem za stalno prebivanje v Sloveniji in 1 državljanka EU. Štirje prostovoljci so iz Eritreje, 2 iz Irana in 1 iz Hrvaške. Večina prostovoljcev spada v starostno skupino 20-29 let (10 udeležencev); 40-49 let (7 udeležencev); 30-39 let (5 udeležencev); 5 se jih glede starostni ni izreklo.

Športnega turnirja se je udeležilo 11 staršev in 21 otrok, vsi udeleženci so imeli status begunca in prihajajo iz Sirije. Dogodek sta pomagale organizirati dve prostovoljki.

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

V načrtovanje in izvedbo aktivnosti je bilo vključenih na dan Obležitve svetovnega dneva beguncev, 20. 6. 2019, 27 ljudi. Od tega 8 oseb s priznано mednarodno zaščito. S tem smo sledili uresničevanju zastavljenega cilja (**v prilogi IV/5: Cilj 5 in cilj 4**): opolnomočenje in aktivacija prosilcev za azil, oseb z mednarodno zaščito in državljanke tretjih držav preko vključevanja cilje skupine v načrtovanje in izvedbo aktivnosti. Način vključitve je bil odvisen od posameznikovih želj in tudi sposobnosti, posebnih spretnosti. Nekateri udeleženske tematske skupine (projektna aktivnost 8) so se vključile v pripravo tradicionalne hrane, drugi pa so priskočili na pomoč pri pripravi prostora, prevajanju nagovora, sprejemanju gostov in vodenju po stojnicah. Ena oseba – predstavnica ciljne skupine, priključen družinski član – je bila vključena v ves proces priprave, izvedbe in evalvacije. Tako je pridobila izkušnje z načrtovanjem in organiziranjem dogodkov, s tem pa si je tudi povečala socialni kapital – tekom organiziranja dogodka je spoznala veliko novih ljudi in človeški kapital – pridobila je nova znanja in veščine, ki ji lahko koristijo v vsakdanjem življenju.

Z dogodkom smo sledili tudi drugim zastavljenim ciljem (**v prilogi IV/5: Cilj 1**): ustvarili smo prostor, kjer se lahko srečajo predstavniki lokalne skupnosti, ljudje, ki delajo z migranti in migranti. Do medsebojnega spoznavanja je prišlo že v samem procesu priprave aktivnosti kot na dan same izvedbe. Na stojnici, ki je bila namenjena promociji projekta Središče medkulturnega dialoga Maribor, je bil ves čas prisoten vsaj en predstavnik ciljne skupine, ki je pomagal pri predstavitvi projektnih aktivnosti, v katere je sam vključen, odgovarjal pa je tudi na druga vprašanja, ki so jih zastavili obiskovalci. Največkrat so se vprašanja nanašala na razloge za selitev, kako doživljajo življenje v Sloveniji in, kakšni so njihovi načrti za prihodnost. S tem se je pokazala potreba po dialogu in še posebej po medsebojnem stiku, saj le-ta omogoča premagovanje predsodkov in stereotipnih predstav, ki so tudi posledica medijske obravnave tematike povezane z migranti. Mimoidoči so tako dobili odgovore na vprašanja, povezana z migracijami, iz prve roke. Pri ustvarjanju prostora za medsebojno srečevanje (**v prilogi IV/5: Cilj 2**), je potrebno veliko pozornosti posvetiti tudi metodi, kako posamezne udeležence povezati. Lahko se namreč zgodi, da do interakcije in komunikacije med

obiskovalci ne bo prišlo. Na projektih, ki smo jih izvedli v preteklosti, smo se naučili, da lahko pri izvajanju aktivnosti, v katero so vključene ranljive skupine, pride do soobstoja, ne pa do interakcije. Čeprav so prostorsko gledano predstavniki različnih družbenih skupin v istem prostoru, ne prihaja do interakcije. Zato je potrebno koncept izvedbe dogodkov zastaviti tako, da obiskovalce spodbuja k interakciji in posledično tudi k medosebni komunikaciji. To pa zahteva vključitev večjega števila organizatorjev, ki obiskovalce sprejmejo individualno, na kratko predstavijo namen in potek dogodka ter jih pospremiijo po prostoru. To smo na tem dogodku lahko dosegli, predvsem zaradi večjega števila aktivno vključenih prostovoljcev.

Ta cilj se povezuje tudi z drugim ciljem (**v prilogi IV/5: Cilj 3**): osveščanje in informiranje o dvosmernosti procesa integracije, težavah in izzivih, s katerimi se srečujejo migranti. Obiskovalce smo skušali aktivno vključiti v sam dogodek, s tem pa jih spodbuditi, da navežejo stik z migranti. Pri tem smo izhajali iz teorije kontaktne hipoteze (Allport, 1954), ki pravi, da pogosta interakcija med različnimi skupinami privede do medsebojnega spoznavanja, ta krepi medsebojno občutek simpatije in empatije, kar vodi v premagovanje predsodkov. Sam kontakt pa prispeva tudi k izgradnji skupnosti in vzpostavitvi zaupanja. Zato so informacije o težavah, s katerimi se soočajo migranti in o njihovi življenjski situaciji, najbolj verodostojne kadar pridejo od njih samih. Prav tako smo v pogovoru s predstavniki lokalne skupnosti, ki so se udeležili javnih dogodkov, ugotovili, da lahko imajo tudi pozitivne medijske objave o migracijskih temah (npr. delež zaposlenih migrantov, intervjuji z migranti, ki so uspeli v Sloveniji) negativne učinke na javno mnenje, saj jih ljudje doživljajo kot promocijo migracij in ne kot individualno zgodbo, ki želi prikazati tudi drugo plat migracij. Kot največji učinek na spreminjanje mnenja o migrantih so navajali lastne pozitivne izkušnje z migranti ali izkušnje bližnjih, prijateljev, sorodnikov. S tem se ravno kaže potreba po odpiranju prostora za medsebojno srečevanje.

Slika 3: Obležitev svetovnega dneva beguncev na Glavnem trgu, 20. 6. 2019

4. Sodelovanje z mediji in promocija aktivnosti

Opis izvedene aktivnosti:

Gre za sklop aktivnosti, ki jih bomo izvedli v sodelovanju z različnimi lokalnimi mediji. Preko lokalnih medijev smo informirali lokalno skupnost o delovanju Središča medkulturnega dialoga Maribor, izvedenih aktivnostih in dobrih praksah, v ta namen smo izkoristimo vse kanale MKC Maribor (spletna stran, Facebook stran), projektu smo namenili dodaten zavihek na obstoječi

spletni strani MKC Maribor. V namene projekta smo ustvarili posebna Facebook stran. Sodelovali smo tudi z mariborinfo.com, Radio Maribor, Radio Agora.

Spletna podstran stran: <https://mkc.si/sredisce-medkulturnega-dialoga>

FB stran: <https://www.facebook.com/medkulturni.dialog.maribor/>

Število sledilcev na FB Središče medkulturnega dialoga Maribor **183**. Izkazalo se je, da so je bilo udeležence o aktivnostih najlažje informirati preko preostalih društev in organizacij, ki se srečujejo z migranti. Čeprav smo zbirali kontaktne podatke o udeležencih, se je izkazalo, da so zelo nevešči s socialnimi omrežji in pogosto menjujejo telefonske številke. Objave preko medijev so razvidne iz press clippinga.

Ves promocijski material je bil ustrezno označen z navedbo sofinancerjev. Za namene promocije projekta smo uporabljali tudi:

- promocijske letake,
- promocijske plakate,
- promocijsko stojalo,
- promocijski material: žoge, nahrbtnike, frizbije;
- nalepke za označevanje.

5. Sestanki z drugimi organizacijami

Opis izvedene aktivnosti:

V okviru Središča medkulturnega dialoga smo vzpostavljali in razvijali mrežo organizacij, ki delajo na področju integracije in vključevanja oseb z mednarodno zaščito, se pri svojem delu srečujejo s ciljno populacijo ali preko svojih društev združujejo pripadnike določene etnične skupnosti. Namen teh sestankov je bilo: izboljšanje podpornega sistema beguncev, boljši pretok informacij, razvijanje idej načinov vključevanja in integracije ciljne skupine v lokalno skupnost, medsebojna podpora. Sestanki so potekali enkrat mesečno oz. po potrebi. Organizacije smo vključevali tudi v informiranje ciljne skupine o aktivnostih, ki jih izvajamo. V okviru te mreže organizacij so potekale tudi razprave, ki so služile za pripravo dokumenta: Smernice za vključevanje migrantov v lokalno okolje.

Sodelovali smo s/z:

- Slovensko filantropija,
- ZRC SAZU-jem,
- Mariborsko razvojno agencijo,
- Infopeko,
- Terra Vero,
- Zavodom za zaposlovanje Maribor,
- Društvom Odnos,
- Mestno občino Maribor,
- Rdečim križem,
- Integracijsko hišo Maribor,
- ISCOMET,
- Karitas.

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

S sestanki smo sledili zastavljenemu cilju osveščanju in informiranju javnosti o dvosmernosti procesa integracije in o težavah in izzivih, s katerimi se srečuje ciljna populacija (**v prilogi IV/5: Cilj 3**). Predvsem ZRC SAZU, Društvo Odnos in Slovenska filantropija imajo veliko izkušenj na področju informiranja javnosti, s svojimi aktivnostmi pa prispevajo k vzpostavljanju

medkulturnega dialoga. Da je bil doseg aktivnosti in informiranja javnosti večji, smo se pri izvajanju aktivnosti tudi povezovali – Obeležitev svetovnega dneva beguncev, Medkulturne delavnice »Spoznamo ...«. Izkazalo se je, da je na območju Mestne občine Maribor kar nekaj aktivnosti in programov, ki so namenjeni vključevanju migrantov v lokalno okolje. Največji problem je informacije o aktivnosti prinesiti do določenih – bolj zaprtih skupin.

Organizacije, povezane v skupno mrežo:

- lahko lažje načrtujejo delo in prijavljajo projekte, ker imajo vpogled v to, kar počnejo druge organizacije, z aktivnostmi se bodo lahko dopolnjevale;
- nekateri izzivi, s katerimi se srečujejo organizacije in migranti, zahtevajo kompleksnejše rešitve, ki jih je mogoče rešiti samo s sodelovanjem;
- lažje delijo svoje izkušnje in primere dobre prakse,
- lahko delujejo kot delovna skupina, ki lahko pripravi smernice in priporočila za organizacije, ki nimajo specifičnega znanja za delo z migranti, vendar se z njimi vseeno srečujejo (v prilogi IV/5: Cilj 6).

6. Predstavitel projekta na javnih dogodkih

Opis izvedene aktivnosti:

Za namene promocije projekta Središče medkulturnega dialoga Maribor ter osveščanja in informiranja javnosti smo se udeležili naslednjih javnih dogodkov:

- Filozofska fakulteta Maribor (študentje sociologije in pedagogike),
- Festivala prostovoljstva,
- Kariernega sejma,
- Dneva za spremembe,
- Festival Art Kamp,
- Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor
- Posveta o upravljanju migracij (ISCOMET),
- Predstavitel projekta in primerov dobre prakse na Forumu projekta PandPas,
- Udeležitev na posvetu: »Vloga lokalnih akterjev pri integraciji beguncev in tujcev v Sloveniji (Urad RS za oskrbo in integracijo migrantov),
- Predstavitel projekta na MOM ob obisku delegacije iz Traiskirchna,
- Na dogodku Migracije: med strahom in realnostjo ...

7. Tečaj slovenščine

Opis izvedene aktivnosti:

Tečaj slovenščine smo izvajali enkrat tedensko največkrat po 4 ure, zadnji mesec pa po 6 ur. Tečaj je bil razdeljen na 4 sklope (november 2018 – februar 2019; marec 2019 – junij 2019; september 2019 – december 2019; januar 2020 – junij 2020). Nadaljevalni tečaj slovenščine je izvajala Mojca Marič, tečaj opismenjevanja pa Doris Špurej.

Udeležence prve sklopa smo razdelili na dve skupini začetni tečaj slovenščine – ki je bil namenjen osebam z mednarodno zaščito – in nadaljevalni tečaj – kateremu so se priključile predvsem osebe, ki so zaključile s 180 urami brezplačnega tečaja (državljeni tretjih držav). Kasneje smo zaradi upada zanimanja za začetni tečaj (opismenjevanje) dodali dve dodatni uri nadaljevalnemu tečaja, udeležencem, ki so želeli nadaljevati z opismenjevanjem pa ponudili možnost individualne učne pomoči. Razlogi, zakaj je upadlo zanimanje za začetni tečaj opismenjevanja: velik delež udeležencev je Slovenijo zapustilo (begunci iz Eritreje), nekateri

so bili napoteni na dodaten tečaj slovenščine preko Zavod za zaposlovanje, nekateri so začeli z usposabljanjem na delovnem mestu.

Poročilo izvajalke tečaja slovenščine Mojce Marič:

Udeleženci iz različnih držav (med njimi Turčija, Hong Kong, Tunizija, Eritreja, Iran, Filipini, Španija, Argentina, Brazilija, Srbija, Rusija) so v večini že poznali nekaj osnov slovenskega jezika, tako da je šlo za izpopolnjevalni tečaj osnovne ravni, kjer so udeleženci vadili že usvojeno, in to tudi utrjevali, preverjali in nadgrajevali. Pri tem je potrebno opozoriti na dvoje: da je učenje jezika tudi vstop v kulturo, zaradi česar je jezik še toliko bolj pomemben del integracije, ki jo razumemo zmeraj kot dvosmeren proces, saj udeleženci skozi usvajanje jezika pridobivajo tudi veščine za funkcionalno delovanje v določenem družbenem oziroma kulturnem okolju, hkrati pa se tudi to okolje bogati z njihovim doprinosom. Tečaj je bil torej osnovan tako, da so udeleženci ob formalnem znanju slovenskega knjižnega jezika na vseh ravneh (pisni, slušni, govorni, bralni, slovnični, besedni – razlage večpomenskosti besedja) pridobivali tudi znanje pogovornega jezika okolja, elemente funkcionalne pismenosti, razumevanja in sporazumevanja. Obenem smo skozi učenje jezika spoznavali tudi medkulturne razlike in države, kulture, iz katerih udeleženci prihajajo – med udeleženci smo tako dosegali tudi vzpostavljanje medsebojnih vezi ter jih seznanjali z medkulturnimi razlikami, ki jim pridejo v poštev pri funkcioniranju v slovenskem okolju. Po potrebi smo delo tudi diferencirali in individualizirali glede na potrebe in zmožnosti udeležencev, uporabljali pa smo pestro paleto različnih metod poučevanja: od frontalne oblike predvsem pri razlagi slovničnih pravil do drugih metod, kot so skupinsko delo, delo v dvojicah, individualno delo, sodelovalno učenje, igranje vlog, metoda »živih« situacij (npr. obisk zdravnika, restavracije, trgovine), pantomima ipd.

Glavni izzivi, ki so se pojavljali, so bili najti načine, kako razložiti slovnične stvari, da bi bile čim bolj razumljive in logične, sploh ob upoštevanju dejstva, da nekateri udeleženci prihajajo iz jezikovnih okolij, kjer določeni jeziki ne poznajo določenih slovničnih kategorij (npr. sklanjanja). Obenem je treba vedeti, da imajo sami udeleženci različna starostna, izobrazbena in druga ozadja (na primer znanje drugega jezika), zaradi česar je pri delu v skupini vedno potrebno pozorno opazovati potrebe posameznih udeležencev. Vsekakor je eden izmed glavnih izzivov tudi, kako doseči, da jezik postane dejansko sporazumevalno sredstvo v dejanskih življenjskih situacijah. Tukaj so namreč udeleženci dostikrat postavljeni pred poznavanje knjižne slovenščine, ki jo zlasti v govornih situacijah zamenja narečje ali pogovorni jezik, ki se ga govori večinoma zanje tudi zelo hitro. Predlagamo, da bi udeležencem skušali to čim bolj približati, razložiti, jih že na tečajih na to opozoriti in jih postaviti v različne govorne/življenjske situacije, kar smo na tečaju izvajali tudi sami. Hkrati pa ob tečajih slovenskega jezika umanjka predvsem povezovanje z aktivnostmi, kjer bi bilo mogoče druženje, pogovarjanje in medsebojno spoznavanje z lokalnimi prebivalci. Na koncu so življenjska praksa in dejanske izkušnje tisto, kar je nujno, da znanje jezika zaživi v resničnem življenju. Tečaj, ki smo ga izvajali sami, je lahko samo podporna aktivnost, vsekakor so štiri ure na teden veliko premalo za vso jezikovno podporo, ki jo udeleženci ob svojem usvajanju slovenskega jezika potrebujejo.

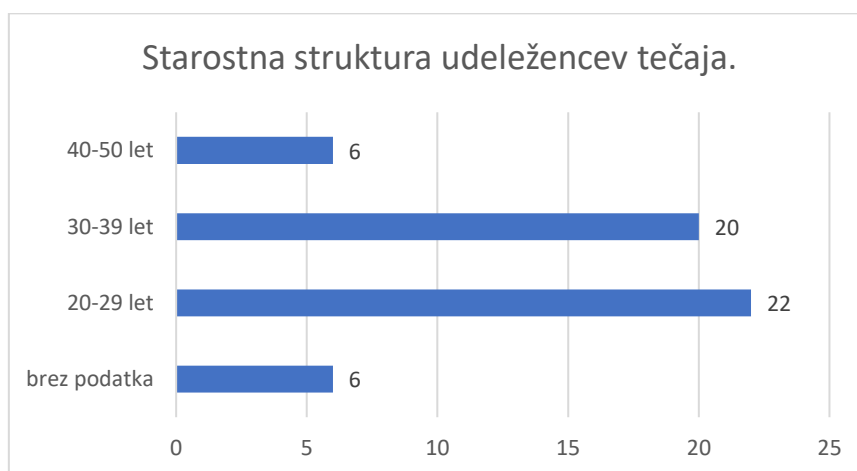
Učenje slovenščine tujcev tako pomeni veliko več od formalnega procesa podajanja znanja jezika. Ob predajanju znanja pomeni predajanje veščin in kontekstov sporazumevanja, načina mišljenja, kozmologije za življenje v določeni kulturni sredini. Pomeni opolnomočiti udeležence, da zmorejo živeti, vplivati na in kontrolirati svoje življenje v določenem kulturnem okolju, sobivati in funkcionirati v njem ter po drugi strani ohranjati svojo lastno kulturo, identiteto. Pomeni, da ob predajanju jezikovnega znanja predajamo tudi kulturno znanje, hkrati pa pomeni, da smo na koncu za udeležence tu – da jih hrabrimo, opogumljamo, jim nudimo

neformalno podporo in se obenem sami od njih učimo ter tako rastemo, širimo lastna obzorja in se medsebojno bogatimo.

Statistični podatki:

Spolna in starostna struktura udeležencev tečaja

Skupno se je tečaja slovenščine udeležilo 54 oseb, od tega je bilo 23 žensk in 31 moških. 22 udeležencev je bilo starih med 20 in 29 leti, 20 jih spada v starostno skupino med 30 in 39 let, 6 pa je bilo starejših od 40 let. Šest udeležencev podatka o starostni ni želelo podati.

Slika 4: Prikaz starostne strukture udeležencev tečaja slovenščine.

Izvorna država udeležencev tečaja slovenščine

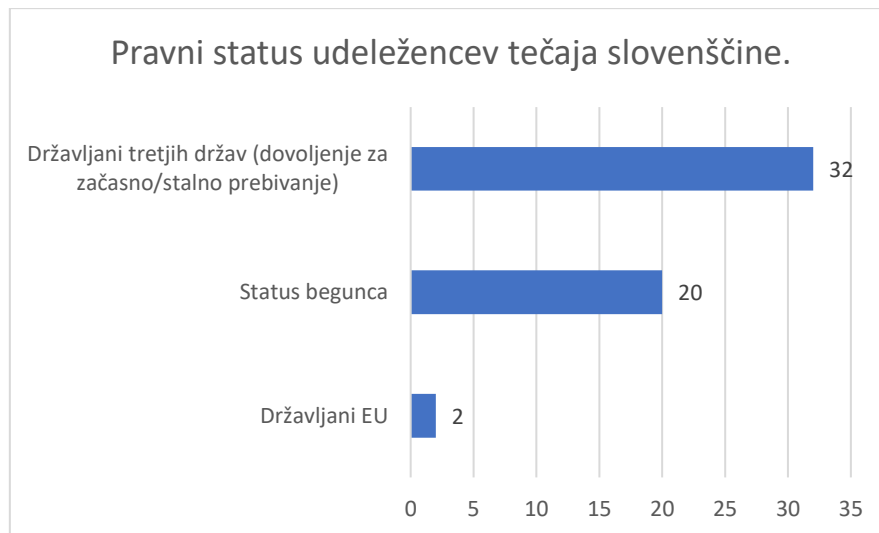
Skupno se je začetnega tečaja opismenjevanja udeležilo 18 ljudi – 15 iz Eritreje in 3 iz Sirije. Na nadaljevalnem tečaju slovenščine je bilo največ udeležencev iz Rusije (4), Kitajske (4) in Filipinov (4), sledi Turčija (3) in Iran (3) in po en udeleženec iz preostalih držav.

Slika 5: Število obiskovalcev tečaja slovenščine glede na izvorno državo.

Pravni status udeležencev tečaja

Udeležence smo prosili tudi za podatek o razlogih za selitev v Slovenijo in pravnem statusu (anonimno zbiranje podatkov). Tečaj sta obiskovala 2 državljana Evropske unije, 32 državljanov tretjih držav, ki so se v Slovenijo preselili zaradi dela oz. zaradi poroke s slovenskim državljanom, 20 udeležencev je v Sloveniji pridobila status begunca (osebe z mednarodno zaščito).

Slika 6: Pravni status udeležencev tečaja slovenščine.

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

S tečajem slovenščine smo sledili zastavljenemu cilju spodbujanja migrantov pri integraciji in vključevanju v lokalno okolje preko aktivnosti, ki omogočajo mreženje, opolnomočenje in pridobivanje kompetenc (**v prilogi IV/5: Cilj 5 in cilj 4**). Tečaj je bil namenjen učenju osnov slovenskega jezika, s poudarkom na pridobitvi funkcionalnega znanja, ki omogoča lažje funkcioniranje v vsakdanjem življenju v slovenskem okolju. Cilj tečaja je bilo doseganje suverene komunikacije v slovenskem jeziku, zato smo veliko časa posvečamo konverzaciji. Tečaj pa ni bil namenjen samo učenju jezika, ampak tudi druženju in kulturnem izmenjavanju. Dve udeleženci tečaja slovenščine sta uspešno naredili izpit iz slovenščine na osnovni ravni.

Povratne informacije s strani udeležencev tečaja in predlogi za izboljšanje

Udeležence tečaja smo ob zaključku vsakega sklopa tečaja slovenščine povprašali o mnenju in predlogih za izboljšanje izvedbe. Želeli so si, da bi tečaj slovenščine potekal vsaj dvakrat na teden; da bi lahko zagotovili večjo diferenciacijo težavnosti; skupine ločili tudi po jezikovnih skupinah (ločeno poučevanje slovansko govorečih udeležencev in preostalih). Zadovoljni so bili predvsem z možnostjo razlage v angleškem in španskem jeziku (velik delež udeležencev je prihajalo iz špansko govorečih dežel); možnostjo dodatne individualne podpore po zaključku tečaja slovenščine; pripravo dodatnih učnih materialov; s pristopom razlage slovničnih pravil; omogočanje neformalnih druženj ...

Slika 7: Zaključno srečanje tečaja slovenščine.

8. Tematske delavnice

Opis izvedene aktivnosti:

Tematske delavnice so bile namenjene ciljni populaciji, Vsaka delavnica je sledila drugi tematiki, ki so se v določenem obdobju pokazale kot najbolj relevantne. Z željo po vključevanju najranljivejših predstavnikov, smo na delavnicah upoštevali kulturne razlike. Ker smo v začetni fazi načrtovanja v posvetu z drugimi organizacijami in Integracijsko hišo ugotovili, da se ne izvaja nobena aktivnost, ki bi bila specifično narejena za ženske z begunsko izkušnjo, smo se odločili da tematske delavnice izvedemo v obliki podporne skupine za ženske. Poudarek pri skupini za ženske je bil na razumevanju tako razlik kot podobnosti med kulturami (vrednote, norme, način življenja). Udeleženke tematskih delavnic so pridobile kompetence, s katerimi bodo v prihodnosti lažje obvladovali svoje življenjske situacije in postale aktivni kreatorji svojih življenj. Na delavnicah je bila prisotna tudi prevajalka za arabski jezik. Nekatere delavnice so bile namenjene informiranju in osveščanju udeleženk delavnic, nekatere pa druženju (kuharske in ustvarjalne delavnice). Delavnice so potekale dvakrat do štirikrat mesečno, odvisno od teme so trajale od dve do štiri ure. Skupno smo izvedli 24 delavnic, vse udeleženke so bile pripadnice še posebej ranljive podskupine migrantov.

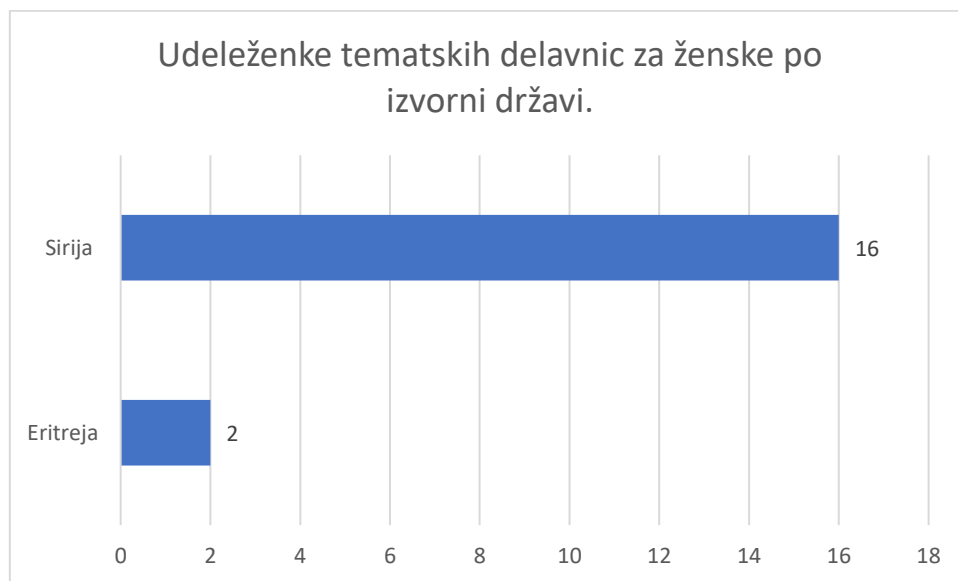
Delavnice smo izvajali na teme:

- starševstvo,
- skrb za otroke,
- šolski sistem v Sloveniji,

- pravice žensk in podporni sistemi,
- zdravstvena oskrba v Sloveniji,
- odnosi med partnerji,
- soseski odnosi,
- varčevanje,
- učenju slovenščine in opismenjevanju ...

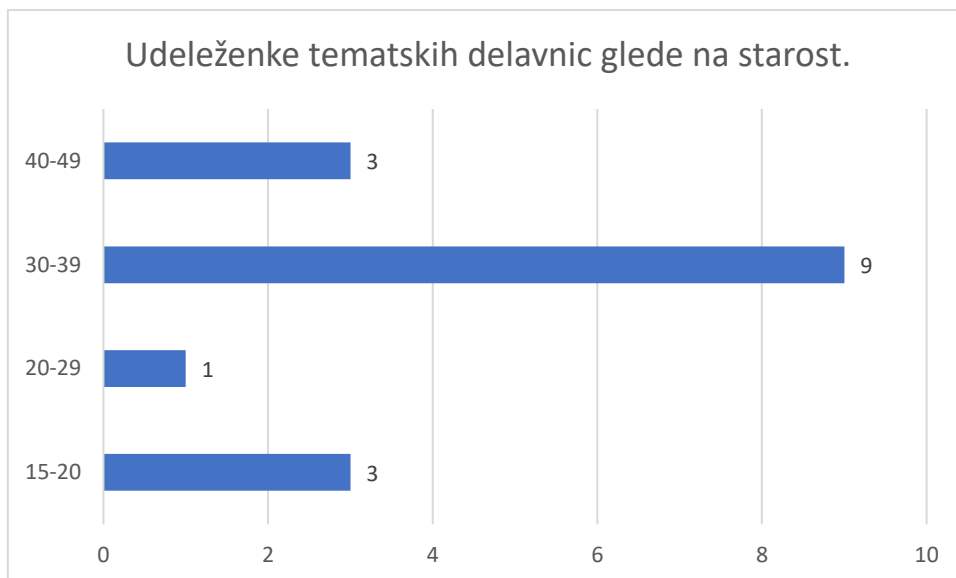
Statistični podatki:

Tematskih delavnic za ženske se je udeležilo skupno 18 žensk (2 iz Eritreje in 16 iz Sirije) s statusom osebe z mednarodno zaščito.

Slika 8: Udeleženke delavnic glede na izvorno državo.

Največ udeleženk je spadalo v starostno skupino 30-39 let (9 udeleženk), 40-49 (3 udeleženke) in 20-29 let (1 udeleženka). Na kuharske in ustvarjalne delavnice so prišle tudi 3 udeleženke, ki so bile mlajše od 18 let.

Slika 9: Udeleženke tematskih delavnic za ženske glede na starostno skupino.

Udeleženke skupine za ženske so v Sloveniji prebivale med letom in pol in tremi leti. Vse so v Slovenijo prišle z drugimi družinskimi člani.

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

Teme za skupino za ženske smo izbirale skupaj z udeleženkami, zato so bile teme aktualne, z njimi pa smo se odzivali na trenutne potrebe in izzive, s katerimi so se udeleženke delavnic soočale. Delavnice so bile zastavljene tako, da so omogočile pridobivanje novih izkušenj in kompetenc, ki pomagajo udeleženkam, da prevzamejo aktivno vlogo pri načrtovanju življenja v Sloveniji in se spoprimejo z izzivi, ki jih je s seboj prinesla selitev v Slovenijo (**v prilogi IV/5: Cilj 4**). Posebej za ženske z begunsko izkušnjo je značilno, da se ukvarjajo predvsem z vzgojo otrok in skrbijo za gospodinjstvo, tako le redko pridejo v stik s slovenskim jezikom in tudi znanje, ki ga pridobijo na tečaju slovenščine, hitro pozabijo, saj ga ne uporabljajo aktivno. Tematske delavnice so bile v prvi vrsti namenjene informiranju in opolnomočenju žensk, smo pa kljub temu veliko časa namenili tudi učenju slovenščine in opismenjevanju. Nekatere ženske so prejemale tudi individualno učno pomoč. Pri tem se je izkazalo, da velik delež žensk ni pismenih v arabskem jeziku in bi potrebovale bolj intenzivno individualno pomoč.

Udeleženke skupine za ženske so bile vključene tudi v pripravo, izvedbo in evalvacijo medkulturnih delavnic (**v prilogi IV/5: Cilj 5**). Za namene medkulturnih delavnic so pripravile tradicionalno eritrejsko in arabsko hrano, pomagale pa so tudi pri pripravi zapisov o praznovanjih v Siriji. Tako so dobile priložnost z obiskovalci medkulturnih delavnic deliti informacije o svoji kulturi in jeziku.

Slika 10: Skupina za ženske.

9. Individualna svetovanja

Opis izvedene aktivnosti:

Individualna svetovanja so bila namenjena prosilcem za azil, osebam z mednarodno zaščito in državljanom tretjih držav, predvsem tistim posameznikom, ki so že zaključili z Orientacijskim programom (Slovenska filantropija) in niso vključeni več v program Pomoč pri integraciji za osebe z mednarodno zaščito (Društvo Odnos) ali v programe nikoli niso bili vključeni (npr. državljani tretjih držav, ki nimajo statusa osebe z mednarodno zaščito). Potekala so v obliki odprtih ur: neformalno prevajanje, tolmačenje dokumentov, individualna učna podpora, svetovanje ...

Za izvajanje individualnih svetovanj in individualne učne pomoči smo imeli na voljo tudi 5 ure tolmačenja za arabski jezik. Večina uporabnikov je v okviru individualnih svetovanj prejela individualno učno pomoč, iskali smo tudi možnosti za vključevanje migrantov v prostovoljstvo, nudili psihosocialno pomoč (stiske zaradi združevanja z družinskimi člani), urejali brezplačna psihološka svetovanja, tolmačili dokumente in zakone (npr. zakonodaja na področju pridobivanja delovne vize), urejali termine pri Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše, aktivirali prostovoljce za spremstva na urade, nudili pomoč pri pisanju življenjepisa in prijav na razpisana delovna mesta. Potreba po individualnih svetovanjih je bila velika – vendar je bila pogosto otežena zaradi jezikovnih ovir (posebej najti prevajalca za albanski jezik), zato smo za določene primere iskali druge organizacije, ki so se lahko bolje odzvale na specifične potrebe uporabnikov.

Statistični podatki:

Na individualna svetovanja in učno pomoč je prišlo skupno 16 udeležencev (10 žensk in 6 moških). Uporabniki so prihajali iz sedmih različnih držav. Na podpisnih listah ni zabeleženih otrok, ki so bili mlajši od 15 let in so prihajali na učno pomoč.

Število vključenih: 16

Starost	
15-19	1
20-29	5
30-39	6
40-49	3
Status:	
Status begunca	11
Dovoljenje za prebivanje	5
Država:	
Kosovo	2
Eritreja	4
Iran	1
Brazilija	1
Sudan	1
Irak	1
Sirija	4
Spol	
Ženski	10
Moški	6

Slika 11: Relevantni statistični podatki o uporabnikih, ki so bili vključeni v individualna svetovanja.

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

Individualna svetovanja smo izvajali z namenom informiranja in osveščanja ciljne skupine, saj se ob selitvi v Slovenijo srečajo s številnimi izzivi. V individualno učno pomoč smo vključili ženske, ki niso pismene ne v svojem maternem jeziku ne v slovenščini. Ker niso bile nikoli vključene v uradni sistem izobraževanja, imajo potrebujejo veliko dodatne učne pomoči, da lahko sledijo rednim programom slovenščine, ki jim pripadajo. Ker veliko udeležencev tečaja slovenščine hitro napreduje, nepismene ženske težko sledijo podani vsebini. Na individualnih učnih urah smo lahko prilagodili tako metodo poučevanja, hitrost kot vsebino individualni osebi, s tem pa smo omogočili, da je oseba dejansko napredovala pri znanju slovenščine. Prav tako smo individualne učne ure izvajali za tiste posameznike, ki so napredovali veliko hitreje kot ostali udeleženci tečajev slovenščine. Tako sta individualno učno uro obiskovala dva begunca, ki sta se pripravljala na vpis na fakulteto. Individualno učno pomoč smo nudili tudi trem otrokom, ki so zaradi slabega znanja slovenščine težje sledili učni vsebini.

Svetovanja pa so bila pomembna tudi za informiranje, saj se je izkazalo, da se med migranti pogosto širijo napačne informacije npr. kdo je upravičen do izredne socialne pomoči, koliko ur tečaja slovenščine pripada posamezniku (**v prilogi IV/5: Cilj 1**) ...

10. Neformalna druženja

Opis izvedene aktivnosti:

Pomembno vlogo pri integraciji beguncev igrajo neformalna druženja, ki prispevajo k izmenjavi, povezovanju in sodelovanju med migranti in lokalnim prebivalstvom. Neformalna druženja so bila organizirana v prostorih MKC Maribor in na terenu. V okviru neformalnih druženj smo prirejali športne aktivnosti, družabne večere, družabne večere, pohodi, obisk kulturnih dogodkov po izbiri udeležencev, obisk festivalov v mestu, obisk dogodkov MKC Maribor. Neformalna srečanja so potekala organizirano – Nogometni turnir pred Integracijsko hiši, udeležba na Plati 2018, delavnice in priložne aktivnosti za otroke v času počitnic in spontano – udeleženci projektnih aktivnosti so lahko kdaj koli prišli na MKC Maribor, predlagali aktivnosti in smo jih skupaj realizirali.

V dveh letih smo izvedli: Medkulturni nogometni turnir, se udeležili Plate 2018 v Ljubljani, priredili dve glasbeni delavnici, sedem počitniških aktivnosti za otroke, pekli piškote za praznovanje božiča, obiskali doživljajsko igrišče, dvakrat organizirali plesne delavnice salse, izvedli tri družabne večere – igranje družabnih iger, izvedli delavnico poslikave obraza za pust, barvali jajčke za veliko noč, dvakrat šli z gondolo na Pohorje, pripravili delavnico športnih iger, predstavljali kulture na Art Kampu, zaključili tečaj slovenščine s kuharsko delavnico in se skupaj pripravljali na medkulturne delavnice (priprave – kuhanje hrane, priprava predstavitve).

Slika 12: Izlet na Pohorje z gondolo.

Statistični podatki:

Izvedli smo 32 neformalnih srečanj (nekateri smo dokazovali s podpisnimi listi, druge s fotografijami – kadar so bile aktivnosti za otroke, je bilo težko zbirati podpise, ker jih največkrat niso pripeljali starši, ampak so prišli sami, veliko otrok je bilo mlajših od 8 let – v prijavi projekta smo zapisali, da bomo šteli število izvedenih aktivnosti, predvsem zato, ker smo skozi neformalna druženja gradili odnos do udeležencev in so služila za nadaljnjo vključevanje v projektne aktivnosti). Skupno se je aktivnosti udeležilo 305 ljudi (nekateri udeleženci aktivnosti so prišli na aktivnosti večkrat). Podatke o starosti, spolu in izvorni državi smo zbirali samo takrat, kadar smo izvedene aktivnosti dokazovali s podpisnimi listi, zato statistična analiza podatkov po spolu, starosti in izvorni državi ne bi bila popolna.

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

Osebe z mednarodno zaščito so bile vključene v načrtovanje in izvedbo aktivnosti. Pomagale so pri pripravi prostora, prevzeli vlogo neformalnih prevajalcev. Iz ciljne skupine smo izbrali predstavnike, ki so tekom projekta pomagali kot neformalni prevajalci (prostovoljska pogodba), kar je pozitivno vplivalo na njihov osebni razvoj in pridobivanje neformalnih kompetenc (krepitev samozavesti, prevzemanje odgovornosti), hkrati pa so delovali kot kulturni mediatorji (nudili so pomoč izvajalcev aktivnosti pri razumevanju kulturnih razlik, motiviranju in angažiranju drugih predstavnikov. Udeleženci so preko aktivne participacije pridobivali različne praktične kompetence, ki jim omogočajo lažje vključevanje v lokalno skupnost, širjenje socialne mreže preko spoznavanja novih ljudi bodisi drugih prostovoljcev bodisi obiskovalcev javnih dogodkov (v prilogi IV/5: Cilj 1 in cilj 4).

Z aktivnostmi smo omogočili srečevanje različnih kultur. Ekipe, ki so nastopile na turnirjih, so bile kulturno različne. Nekateri udeleženci so se prvič srečali z osebami z mednarodno zaščito. Prav tako je nogomet oz. šport nasploh priložnost za krepitev vzajemnega spoštovanja, saj povezuje ljudi iz različnih kulturnih okolij, katerim je skupna ljubezen do športa (v prilogi IV/5: Cilj 2).

11. Živa knjižnica**Opis izvedene aktivnosti:**

Živa knjižnica deluje na principu klasične knjižnice, kjer si obiskovalec izposodi knjigo, ki ga vsebinsko pritegne. Edina razlika je, da so knjige v živi knjižnici ljudje, ki so pripravljene podeliti svojo življenjsko izkušnjo z bralci, branje pa poteka v obliki pogovora. Žive knjige so v našem primeru prosilci za azil, osebe z mednarodno zaščito, državljani tretjih držav in ljudje, ki se pri svojem delu srečujejo z njimi. Metoda žive knjižnice se je izkazala kot učinkovita pri osveščanju javnosti o problematiki človekovih pravic in pri premagovanju predsodkov, preseganju stereotipnih predstav in soočanju z njihovimi posledicami. Udeleženci (predstavniki ciljne populacije) bodo šli skozi sklop usposabljanj, kjer bodo krepili in razvijali komunikacijske in organizacijske veščine. Živa knjižnica omogoča varen prostor, kjer lahko udeleženci spregovorijo o svojem življenju, kar jim je drugje pogosto onemogočeno. Tekom projekta smo izvedli 4 medkulturne žive knjižnice, pri čemer je bila ena izvedena v času Festivala Lent, dve v času Vilinskega mesta in ena na MKC Maribor za Osnovno šolo Prežihovega Voranca Bistrica (širša publika).

Statistični podatki:

Izvedli smo 4 medkulturne žive knjižnice, ki jih je obiskal 201 bralec. V priprave medkulturnih živih knjižnic je bilo vključenih 22 različnih prostovoljcev od tega 8 iz ciljne skupine. Bralec so na vseh živih knjižnicah lahko izbirali med 26 različnimi živimi knjigami, od tega jih je bilo 14 z medkulturno tematiko. Skupno smo izvedli 172 branj. Nekaj medkulturne živih knjig, ki so bile na voljo (izpostavljena je samo medkulturna tema):

- mati v medrasni družini,
- begunec iz Bosne in Hercegovine,
- priseljenec iz Makedonije,
- begunka iz Irana,
- Hrvat rojen v Sloveniji,
- begunec iz Eritreje,
- islamski učitelj,
- begunec iz Sudana,
- prostovoljka, ki dela z begunci,
- EVS prostovoljec s Češke,
- študentka iz Turčije,
- učitelj joge iz Indije ...

	12.12.2018	29.01.2019	27.06.2019	28.06.2019	4.12.2019	SKUPAJ
Število udeležencev	50	42	45	35	29	201
Vključeni v priprave in izvedbo	12	13	11	10	13	22
Št. živih knjig	20	12	10	14	20	26
Št. medkulturnih živih knjig	14	8	6	6	13	14
Št. branj	60	32	19	21	40	172

Slika 13: Tabela z izbranimi statističnimi podatki iz medkulturnih živih knjižnic.

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

Z medkulturno živo knjižnico smo sledili zastavljenemu cilju aktiviranju in povezovanju lokalnega prebivalstva s ciljno skupino⁴ preko uporabe inovativne metode, z njo pa smo omogočili priložnosti in pogoje za vzpostavitev medkulturnega dialoga, srečevanje predstavnikov različnih kultur, medkulturnega učenja in razumevanja. Prav tako smo spodbujali aktivno participacijo ciljne skupine, ki je sodelovala tako pri načrtovanju kot izvedbi medkulturne žive knjižnice (vključili so se kot prostovoljci, ki so pripravljali živo knjižnico, kot knjige, kot knjižničarji ...). Živo knjižnico smo prostorsko postavili na mesta (mestni park, večnamenska dvorana v centru mesta), kjer se zadržujejo različni ljudje in mimoidoči, s tem smo odprli prostor za medsebojno spoznavanje predstavnikov različnih kultur (**v prilogi IV/5: Cilj 1 in Cilj 2**).

⁴ Prosilci za azil, osebami z mednarodno zaščito in državljani tretjih držav.

Slika 14: Medkulturna živa knjižnica v Vetrinjskem dvoru.

ANDREJA

(sl, en, hr)

mama v medrasni družini

mother in an interracial
family

kot prostovoljka se je prvič
srečala z begunci na Šentilju

as volunteer, she first came
in contact with refugees in
Šentilj

begunci so postali njeni
prijatelji

refugees became her friends

kritičarka hiper-
potrošništva

critic of hyper-consumerism

zavzema se za spoštovanje
vseh ljudi

advocates respect of all
people

S podporo Evropske
unije iz Sklada za azil,
migracije in vključevanje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Slika 15: Primer knjižnega lista.

12. Sodelovanje z MOM

Opis izvedene aktivnosti:

Predstavnike Mestne občine Maribor (Projektna pisarna, Urad za kulturo in mladino, Urad za vzgojo in izobraževanje, zdravstveno, socialno varstvo in raziskovalno dejavnost) smo obveščali o aktivnostih, ki smo jih izvajali. Skupaj z njimi smo izvedli dogodek ob dnevu beguncev, želeli smo izvesti tudi okroglo mizo v mesecu marcu 2020, ki smo jo morali odpovedati zaradi epidemije COVID-19 (v mesecu juniju skupna izvedba ni bila mogoča, so bili pa prisotni kot govorci na okrogli mizi). S predstavniki MOM smo se večkrat srečala oz. z njimi redno komunicirali tudi za potrebe priprave strateškega dokumenta Smernic za vključevanje migrantov v lokalno okolje. V okviru te aktivnosti se je pripravljala tudi dokument Smernice za vključevanje migrantov v lokalno, ki smo ga predstavili podžupanji Alenki Iskri.

Dokument vsebuje smernice, s katerimi lahko izboljšamo področje vključevanja migrantov v lokalno okolje. Smernice so nastale na podlagi lastnih izkušenj, ki smo jih zbrali tekom izvajanja projekta, in izkušenj organizacij, s katerimi smo sodelovali ter migrantov, ki so bili vključeni v projektne aktivnosti. Pri tem pa izhajamo tudi iz smernic, ki so začrtane v Strategija vlade RS na področju migracij. Prepoznani izzivi, s katerimi se srečujejo migranti in organizacija, ki izvajajo integracije aktivnosti, se nanašajo na območje Mestne občine Maribor, kjer se je projekt izvajal. Ker so izzivi zelo raznoliki in se nanašajo na različna področja, v dokumentu izpostavljamo le tiste, ki se jih lahko rešuje na ravni Mestne občine Maribor, predvsem s sodelovanjem in podporo s strani občine.

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

Za ustvarjanje medkulturnega dialoga in, s tem krepiti tolerantnosti in občutka vzajemnega spoštovanja v družbi (in lokalni skupnosti), kamor se vključujejo migranti (**v prilogi IV/5: Cilj 6**), je potrebna usklajenost delovanja na različnih nivojih – tako na nacionalni kot lokalni ravni. Tako je pomembna tudi opredelitev lokalne samouprave do migracijskega vprašanja. Podpore migrantom na sistemski ravni ureja država, čeprav ima priseljevanje predvsem vpliv na lokalno raven, zato bi bilo potrebno opolnomočiti občine in jih opremiti z znanjem in medkulturnimi kompetencami. V okviru projekta Središče medkulturnega dialoga Maribor smo tako navezali stik z Mestno občino Maribor, ji približali potrebe in težave, s katerimi se soočajo migranti, ki živijo v Mariboru, skupaj izvedli aktivnost in se dogovorili za nadaljnjo sodelovanje – predvsem ohranjanje mreže organizacij, ki delujejo na področju nujenja pomoči in podpore migrantom, izvedbe skupnega dogodka – Obeležitev svetovnega dneva beguncev – in nadgradnjo strateškega dokumenta.

13. Medkulturne delavnice

Opis izvedene aktivnosti:

Izvajali smo dve vrsti medkulturnih delavnic – za osnovne, srednje šole in fakulteto smo izvajali izobraževalne in izkustvene medkulturne delavnice, ki so bile namenjene pogovoru in o medkulturnosti, človekovih pravicah, beguncih, predsodkih in stereotipih in – delavnice, ki so bile odprte za širšo javnost in smo jih organizirali v sodelovanju s prostovoljci z migrantskim ozadjem.

Tako smo v sklopu medkulturnih delavnic, ki so bile namenjene za širšo javnost izvedli šestih medkulturnih druženj »Spoznajmo se«. Vsak mesec se je predstavila ena izmed držav, iz katerih prihajajo osebe, ki so pridobile mednarodno zaščito v Sloveniji in bivajo v Mariboru. Dogodke smo organizirali v sodelovanju s prostovoljci iz dotičnih držav, s tem pa smo odprli prostor za medsebojno spoznavanje in medkulturni dialog. Predstavile so se: Eritreja, perzijska, kurdska, arabska kultura in Slovenija, zadnje srečanje pa je bilo namenjeno praznovanju vseh kultur.

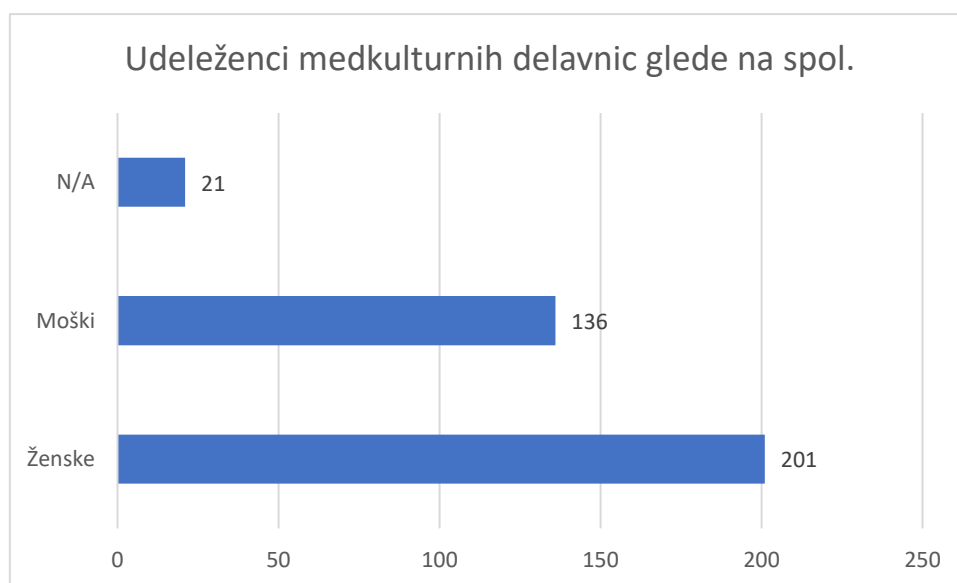
Statistični podatki:

Skupno se je medkulturnih delavnic udeležilo 358 ljudi (ki so razvidni iz podpisnih listov, v to število ni všteti otrok, ki so prišli na aktivnosti s starši). Pri prijavi projekta smo predvideli, da se bo medkulturnih delavnic v povprečju udeležilo vsaj 15 udeležencev, medkulturnih delavnic se je v povprečju udeležilo 27 ljudi. Prav tako smo predvideli, da bodo medkulturne delavnice trajale do 2 uri – izvedli smo jih največkrat kot celodnevno aktivnost (npr. Kavarna sveta) ali kot štiriurno kulturno doživetje (spoznavanje kulture priseljencev, kulinariko in medsebojno druženje).

			Število udeležencev
1	Filozofska fakulteta Maribor	11.10.2018	19
2	OŠ Prežihovega Voranca Bistrica - gostovanje na šoli	10.12.2018	22
3	OŠ Prežihovega Voranca Bistrica - obisk na MKC Maribor	29.01.2019	42
4	Kavarna sveta	6.04.2019	66
5	Dijaški dom	2.04.2019	10
6	Spoznajmo Eritrejo	25.07.2020	45
7	Spoznajmo perzijsko kulturo	22.08.2020	23
8	Spoznajmo kurdsko kulturo	17.09.2020	21
9	Spoznajmo arabsko kulturo	29.10.2020	36
10	Gimnazija Slovenske konjice	4.11.2020	25
11	Spoznajmo Slovenijo	20.11.2020	24
12	Filozofska fakulteta Maribor	27.11.2020	6
13	Medkulturno druženje »Spoznajmo se«	11.12.2020	19 ⁵
		SKUPAJ	358

Udeleženci aktivnosti glede na spol

Medkulturnih delavnic se je udeležilo 136 moških in 201 ženska.

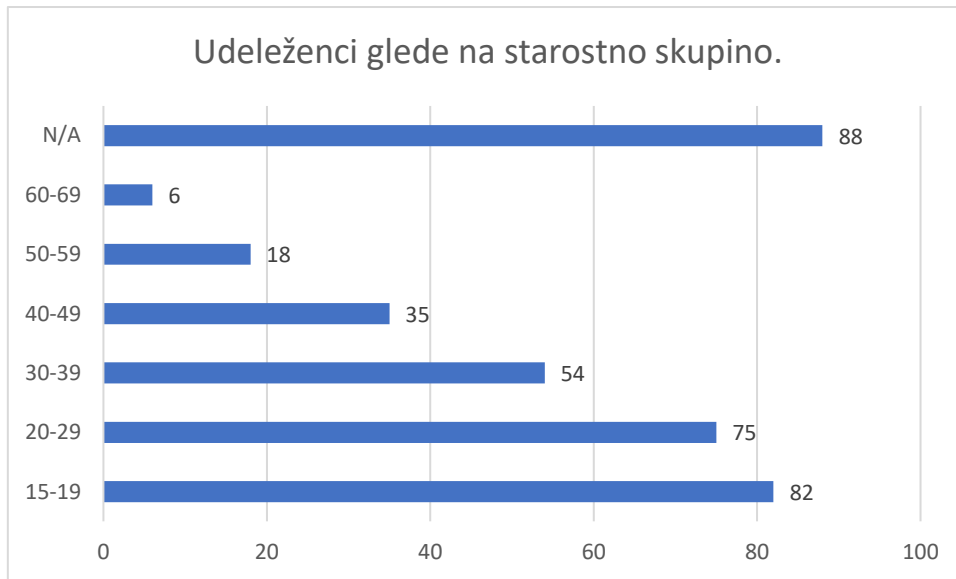

Slika 16: Število udeležencev glede na spol.

⁵ V število obiskovalcev niso vključene osebe

Udeleženci aktivnosti glede na starostno skupino:

Največ udeležencev medkulturnih delavnic spada v starostno skupino 15-19 let (88 udeležencev), najmanj udeležencev pa v starostno skupino 60-69 let (6 udeležencev).

Slika 17: Udeleženci glede na starostno skupino.

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

Migranti se v Sloveniji znajdejo največkrat v vlogi udeležencev, prejemnikov formalne ali neformalne pomoči, le redko pa imajo možnost sami ponuditi ljudem, s katerimi se srečujejo, kaj v zameno. Medkulturne delavnice so bile namenjene aktivaciji in opolnomočenju ciljne skupine. Tovrstne delavnice omogočajo ohranjanje kulturne identitete in maternega jezika ciljen skupine, povrnejo jim občutek vrednosti, spoštovanja in samozaupanja, prispevajo k izboljšanju znanja slovenskega jezika in omogočajo vzpostavitev stika z lokalnim prebivalstvom. Delavnice so potekale v sproščenem vzdušju, obenem pa so se predstavniki lokalne skupnosti seznanili s kulturo, zgodovino ter umetnostjo predstavnikov ciljne skupine (**v prilogi IV/5: Cilj 1, cilj 2 in cilj 3**).

Slika 18: Medkulturna delavnica "Spoznajmo se" v Vetrinjskem dvoru.

14. Medkulturni blog

Opis izvedene aktivnosti:

V okviru Medkulturnega bloga smo vzpostavili spletnega podstran, kjer so prosilci za mednarodno zaščito, osebe z mednarodno zaščito in državljani tretjih držav, delili svoje izkušnje z življenjem v Mariboru in doživljanje sobivanja z lokalnim prebivalstvom. Preko bloga so udeleženci dobili svoj glas, ki jim je v množičnih medijih pogosto odrečen. K pisanju bloga, smo povabili tudi ljudi, ki se s ciljno populacijo srečujejo pri svojem delu ali preko prostovoljstva. Zapise, ki so nastali v okviru tega bloga, smo preko socialnih medijev delili s širšo javnostjo. Na Medkulturnem blogu smo objavljali tudi informacije povezane z drugimi aktivnostmi izvedenimi v okviru projekta Središče medkulturnega dialoga Maribor. Medkulturni blog je bil tudi na voljo v fizični obliki v prostorih MKC Maribor.

Statistični podatki:

Skupno smo imeli 39 objav na spletni strani, od tega je bilo 12 objav intervjujev z migranti, ki živijo v Mariboru. Preostale objave so bila poročila o izvedenih aktivnostih v okviru projekta Središče medkulturnega dialoga Maribor in predstavitev organizacij, ki izvajajo programe pomoči in podpore migrantom.

V tabeli je zajet doseg objav, ki so vezane na intervjuje z migranti. Zaradi večjega dosega ljudi smo objave simultano delili tako na FB strani projekta Središče medkulturnega dialoga Maribor kot na FB strani MKC Maribor.

Facebook	Doseg	Kliki na povezavo/Reakcije
Oya Ocak (Turčija / Turkey)	830	27/15
Joelma Santos Da Cruz (Brazilija / Brasil)	1388	39/56
Snehashis in Joytri (Indija / India)	983	25/41
Marko Mandir (Hrvaška / Croatia)	1120	25/15
Talha Ahmad (Nizozemska / Pakistan)	711	8/12
Luka Kristić (BiH)	111	12/6
Roberto Trigona (Puerto Rico / Italy)	973	8/14
Ibrahim (Sirija / Syria)	1104	26/21
Zahra (Iran)	1966	49/62
Perzijsko novo leto (Iranska skupnost v Sloveniji)	517	11/7
Petkova skupina za ženske (Sirija)	618	9/8
Haftom (Eritreja in Sudan)	1696	130/111
SKUPNO	12017	369/368

Opredelitev aktivnosti v okviru doseganja ciljev:

Z medkulturnim blogom smo odprli še en prostor za srečevanje predstavnikov različnih kultur – predvsem za tiste ljudi, ki se ne udeležujejo javnih dogodkov (**v prilogi IV/5: Cilj 1 in cilj 3**).

15. Diseminacija

Opis izvedene aktivnosti:

Razširjanje rezultatov projekta smo izvajali čez celotno izvajanje projekta, različnim ciljnim skupinam (npr. akterjem, Mestni občini Maribor kot enemu glavnih deležnikov v lokalnem okolju, v obliki poročil Ministrstvu za notranje zadeve, medijem, širši javnosti), preko različnih kanalov (npr. Facebook stran MKC Maribor, spletne strani MKC Maribor, spletne strani Mladi Maribor, s katero upravlja MKC Maribor, Facebook strani projekta, preko predstavitve projekta in aktivnosti na javnih dogodkih, delovni skupini Mestne občine Maribor, plakatov projekta ...). Ker MKC Maribor izvaja aktivnosti na različnih področjih (kultura, mladinsko delo, mladinski turizem) smo zaposleni na MKC Maribor projekt predstavljali tudi v/na dogodkih, srečanjih, festivalih ... lokalne in nacionalne narave, ki smo se jih udeležili.

Statistični podatki:

Objave na spletni strani: 39 objav.

Objave na FB strani projekta Središče medkulturnega dialoga Maribor: 37 objav.

Sestanki z Mestno občino Maribor: 6 srečanj.

Število klikov na spletno stran: 645.

3. DOSEGANJE KAZALNIKOV (IZ PRILOGE IV/5)

	Predviden rezultat oz. učinek projekta (iz prijave projekta)	Realizacija
1.	Izvedena okrogla miza z 20 udeleženci, od tega 6 aktivnimi.	Na okrogli mizi je bilo 6 aktivnih govorcev in 23 drugih udeležencev.
2.	Izvedenih 8 srečanj s predstavniki organizacij, ki se pri svojem delu srečujejo s ciljno populacijo.	Srečanja so se izvajala mesečno oz. po potrebi v širšem obsegu (več organizacij – priprava in predstavitev smernic za vključevanje migrantov v lokalno okolje) in ožjem obsegu (obveščanje aktivnostih, skupno načrtovanje aktivnosti).
3.	Izvedenih 24 tematskih delavnic.	Izvedenih je bilo 24 skupin za ženske.
4.	Izvedenih 17 medkulturnih delavnic.	Izvedenih je bilo 13 medkulturnih delavnic – 4 načrtovane medkulturne delavnice (južnoameriški teden) so bile odpovedane zaradi epidemije COVID-19.
5.	Izvedenih 272 ur tečaja slovenskega jezika.	Izvedenih 278 ur tečaja slovenskega jezika.
6.	Predstavitev programa na 4 javnih dogodkih (Festival prostovoljstva, 2x Dan za spremembe, Art Kamp)	Projekt smo predstavljali poleg na načrtovanih javnih dogodkih tudi na drugih javnih dogodkih, kamor smo bili povabljeni (razvidno iz opisa aktivnosti).
7.	Izvedenih 27 srečanj neformalnega druženja.	Izvedenih je bilo 32 srečanj neformalnega druženja.
8.	Izvedene 4 žive knjižnice.	Izvedeli smo dve medkulturni živi knjižnici v času Festivala Vilinsko mesto, eno medkulturno živo knjižnico za Osnovno šolo Prežihovega Voranca Bistrica in dvodnevno živo knjižnico v času Festivala Art Kamp.
9.	Skupno 200 udeležencev, ki bodo sodelovali pri na aktivnostih (tudi pri pripravi in izvedbi aktivnosti).	V priprave aktivnosti je bilo vključenih 158 udeležencev, aktivnosti se je udeležilo skupno 1198 ljudi.
10.	Vzpostavljena mreža organizacij, ki deluje na področju vključevanja ciljne populacije ali se z njimi srečuje pri svojem delu-	Mreža je delovala tekom izvajanja projekta in delno bo vodenje in ohranjanje prevzela Mestna občina Maribor (v manjšem obsegu – ne tako pogosta srečanja).
11.	Pripravljene smernice za strategijo vključevanja ciljne populacije v lokalno skupnost.	Pripravljen je dokument Smernice za vključevanje migrantov v lokalno okolje, ki je bil predstavljen podžupanji Alenki Iski (MOM) in mreži organizacij.
12.	Vzpostavljen medkulturni blog.	Na spletni podstrani MKC Maribor in v fizični obliki v prostorih MKC Maribor.

4. PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE PROJEKTNIH AKTIVNOSTI

Predlogi za izboljšanje izvajanja projekta:

- **Okrogla miza**

Okroglo mizo smo izvedli s 6 aktivnimi govorniki, temo smo zastavili ozko: Vključevanje migrantov v lokalno okolje.

Nadgradnja aktivnosti: Dogodek smo morali zaradi epidemije COVID-19 prestaviti na junij (neugoden termin – dopusti, šolske počitnice), zaradi epidemije pa smo morali paziti tudi na število povabljenih oseb, ki ni smela presežati kapacitete prostora. Prvotno je bil načrtovan skupni dogodek z Mestno občino Maribor, kjer bi okrogli mizi sledil posvet, v katerega bi se vključili predstavniki vseh akterjev na območju MOM, ki se srečujejo z migranti. To bi bilo tudi prvo srečanje, ki bi doprineslo k večjemu povezovanju akterjev in oblikovanju vizije ter ciljev na področju vključevanja migrantov.

- **Obeležitev svetovnega dneva beguncev**

Šlo je za enkratni dogodek, ki smo ga izvedli na svetovni dan beguncev.

Nadgradnja aktivnosti: aktivnost bi morala postati vsakoletni dogodek v izvedbi Mestne občine Maribor, saj se le tako zagotovi kontinuiteta osveščanja javnosti, hkrati pa v organizacije MOM daje dogodek jasno sporočilo, da je MOM odprta do migrantov in se zaveda njihovega položaja ter izzivov, ki jih imajo migracije za lokalno skupnost.

- **Sestanki z drugimi organizacija in vzpostavitev mreže**

Tekom izvajanja projekta je bilo v mrežo organizacij, ki delujejo na področju integracije migrantov, vključenih 12 organizacij.

Nadgradnja aktivnosti: mrežo organizacij, ki izvajajo programe pomoči in podpore za migrante, se lahko razširi še na druge organizacije, ki se z migranti pri svojem delu srečujejo. Integracija je kompleksen proces, ki zajema različna področja javnega in zasebnega življenja, zato je smiselno, da se mrežo razširi tako, da pokriva različna področja življenja migrantov (npr. vključevanje predstavnikov zdravstvenih domov, predstavnikov ravnateljev in učiteljev osnovnih in srednjih šol).

- **Tečaj slovenščine**

Povpraševanja po brezplačnem tečaju slovenščine je bilo veliko. Večina udeležencev se je pripravljala na izpit iz slovenščine in so že zaključili vse brezplačne tečaje, ki so jim pripadali. Cene tečajev in individualnih učnih ur so pogosto previsoke, da bi si jih lahko udeleženci tečaja privoščili, zato potrebujejo več let, da se pripravijo na izpit iz slovenščine. Ker smo v okviru projekta predvideli le 4 ure na teden, se časovno nismo mogli prilagajati vsem zainteresiranim osebam. Pri albanskih govorečih ženskah je bila tako potreba po dopoldanskem terminu, ko so otroci v šoli, pri drugih državljanih tretjih držav pa popoldanski termin (večina jih je bila zaposlena).

Nadgradnja aktivnosti: izvajanje več kot 4 ure tedensko, izvajati v dopoldanskem in popoldanskem terminu, večja diferenciacija glede na stopnjo predznanja, diferenciacija glede na govorni materni jezik (npr. posebna skupina za slovansko govoreče migrante).

- **Tematske delavnice**

Smo izvajali za skupino žensk z begunsko izkušnjo – vključevanje in opolnomočenje žensk je ključnega pomena pri integraciji celotne družine.

Nadgradnja aktivnosti: skupino za ženske bi bilo smiselno prenesti tudi na druge skupine – albanske ženske in ženske s Kosova – tega žal nismo uspeli vzpostaviti, saj bi bilo zato potreben dodaten prevajalec oz. kulturni mediator.

- **Individualna svetovanja**

Nudili smo učno pomoč, svetovanja, psihosocialno podporo in pomoč pri urejanju življenjske situacije.

Nadgradnja aktivnosti: v izvajanje aktivnosti bi se moralo vključevati kulturne mediatorje in prevajalce (prevajalce smo lahko vključevali le v omejenem obsegu).

- **Medkulturne delavnice**

Medkulturne delavnice smo izvajali kot javne in zaprte dogodke. Na javne dogodke so hodile večinoma iste osebe, zato smo doseg aktivnosti na širšo publiko želeli doseči z obiski na šolah in za drugih izobraževalnih ustanov. Opazili smo, da na javne dogodke hodijo večinoma ljudje, ki so nasploh že bolj odprti do migrantov. Smiselno bi bilo, da bi se v prihodnje medkulturne delavnice - v obliki izkustvenih delavnic, kjer so prisotni tudi migranti, ki so pripravljeni deliti svojo življenjsko zgodbo z drugimi – izvajale tudi v drugih ustanovah javnega značaja. Izkušnje dela z migranti kažejo (individualna spremstva), da se migranti soočajo z institucionalno diskriminacijo. Zaposlene na uradih bi bilo potrebno opremiti z medkulturnimi kompetencami (medkulturnim znanjem (samozavedanje, razumevanje in poznavanje medkulturnih razlik), kompetencami (npr. zavzemanje perspektive drugega; poslušanje, opazovanje in interpretiranje; analiziranje in povezovanje; zmožnost interpretacije besedila ali dogodka s perspektive različnih kultur; zmožnost pridobivanja novega znanja o kulturah in kulturnih praksah) in odnos/naravnost (spoštovanje – pozitivna naravnost do drugih kultur in kulturne raznolikosti; odprtost – do medkulturnega učenja in ljudi iz drugih kultur; brez podajanja sodb; radovednost in odkrivanje – dopuščanje dvoumnosti in negotovosti⁶).

Nadgradnja aktivnosti: izvajanje na za zaposlene na uradih, v šolah, usmeritev na pridobivanje medkulturnih kompetenc (ne samo medsebojno spoznavanje).

⁶ <http://handinhand.si/what-are-sei-competencies/?lang=sl>